

Föreliggande uppgifter om skyddad natur är hämtade ur Naturvårdsverkets centrala datorbaserade naturvårdsregister. Detta är första gången Naturvårdsverket presenterar ett mer omfattande material som bygger på uttag och att data från naturvårdsregistret. Syftet med publikationen "Skydda natur" är att ge en sammanfattande bild när det gäller skyddande områden i Sverige samt att redovisa vissa bearbetningar och analyser beträffande skyddsläget. "Skyddad natur" ger dock endast begränsad information om varje enskilt objekt.

Totalt omfattar således ovanstående skyddsformer ca 2,6 milj ha land vilket motsvarar ca 6 % av Sveriges landat. Det är viktigt att understryka följande;

Varje naturreservat har sina egna skraddarsydda föreskrifter. Detta innebär att t. ex. skogsmarken inom naturreservaten i många fall helt saknar skydd eller endast har begränsat skydd

Ett djurskyddsområde innebär inget skydd för biotopen/naturtypen ifråga utan kan endast reglera tillträde, jakt och fiskandet kan därför diskuteras om man skall räkna in arenan av djurskyddsområdena i begreppet "skyddad natur".

Naturminnena utgörs oftast av objekt i naturen, t ex träd eller flyttblock, och ytan av denna skyddskategori är försumbar i sammanhanget och redovisas därför inte här.

Siffran 6% av Sveriges landat kan därför användas som ett mått på hur stor del av landytan som omfattas av ett förordande med ett stöd av naturvårdslagen av något slag. Däremot säger inte denna siffra något om i vilken utsträckning de ingående naturtyperna har ett fullgott skydd.

Mer intressant från naturvårdssynpunkt är att se på hur stora areal av *produktiv skogsmark* som omfattas av totalt skydd med skydd med stöd av naturvårdslagen (NVL). Många organismgrupper är knutna till sådana produktiva skogsmiljöer. Den produktiva skogsmarksarealen inom naturreservaten som omfattas av totalt skydd är ca 346 500 ha Till det kan läggas ca 33 300 ha inom nationalparkerna. Tillsammans utgör denna skyddande skogsmark ca 379 800 ha. Om man räknar med att Sverige totala yta av produktiv skogsmark omfattar ca 23,4 milj ha (*Skogsstatistisk årsbok*, Skogsstyrelsen 1991) utgör den skyddade arealen produktiv skogsmark inom nationalparken och naturreservat drygt 1,6 % av denna.

Till ovanstående kan läggas den produktiva skogsmark staten genom Naturvårdsverket har förvärvat för naturvårdsändamål (till naturvårdsfonden) men där ett förordnande ännu inte kommit till stånd. Denna kategori omfattar ca 15 000 ha.

Domänreservaten är ytterligare en kategori som saknar lagstadgat skydd. Merparten av arealen domänreservat har dock i praktiken ett lika fullgott skydd som naturreservaten genom att ett upphävande eller skogsbruksinträng endast kan ske genom beslut av regeringen. Domän reservaten nedan skogsodlingsgränsen omfattar ca 29700 ha produktiv skogsmark. (Domänverket Falun). Uppgift om arealen ovan skogsodlingsgränsen är betydligt osäkrare men uppskattas till ca 265 000 ha. Sammantaget utgör ovan nämnda kategorier produktiv skogsmark (skyddat inom nationalparker och naturreservat, inköpt till naturvårdsfonden men inte lagenligt skyddat samt domänreservaten) tillsammans ca 694 000 ha, vilket motsvarar knappt 3 % av Sveriges totala produktiva skogsmarksareal. Av dessa ligger uppskattningsvis 85 % ovan den s k skogsodlingsgränsen. Endast ca 0,5 % av den produktiva skogsmarksarealen nedanför skogsodlingsgränsen är skyddad enligt ovanstående definition.

Till den skyddade arealen av produktiv skogsmark skall läggas ansemliga arealer skyddad impedimentskog.

Barrskog är den naturtyp som dominerar inom nationalpark, naturreservatet och naturvårdsområden (ca 21 %). Även lövskog (13 %), blandskog (2 %), myr (9 %), vegetationstäckt öppen fast mark (25 %) och substratdominerad mark (12 %) är väl representerade. Ca 18 % utgörs av vatten .

Den skyddade arealen är mycket ojämnt fördelad över landet. Av nationalparks- och naturreservatsarealen ligger drygt 2,2 milj ha eller ca 78 % i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Inom dessa ligger tyngdpunkten av skyddade områden helt och hållet i fjällen eller längs kanten av fjällkedjan.